

VERVELING

eenakter

door
Bettina J. Mulder

Gebaseerd op de roman 'De man die werk vond' van Herman Brusselmans

Geschreven in 1992 ter gelegenheid van de viering van
100 jaar Openbare Bibliotheek in Nederland.

© Bettina J. Mulder (bjmulder@tiscali.nl) , Den Haag 1992

VERVELING

Louise Goudsmid is bibliothecaresse in de recreatieve bibliotheek van een groot bedrijf. Desondanks heeft zij bijna niets te doen, want er bestaat nauwelijks interesse voor de collectie van deze bibliotheek.

Louise verveelt zich mateloos. De verveling heeft zo'n grote omvang aangenomen dat ze alle energie verloren heeft en het eigenlijk niet meer kan opbrengen haar taken naar behoren uit te voeren.

Louise is een gefrustreerde vrouw.

Plaats van handeling:

De recreatieve bibliotheek van een groot bedrijf.

Rolverdeling:

Louise Goudsmid, bibliothecaresse
De heer Janssen, medewerker afdeling statistiek.

Eerste en enige bedrijf:

Algemeen:

Louise zit aan haar bureau zich duidelijk te vervelen. Ze speelt wat met paperclips, plakband e.d.; snoept voortdurend veterdrop en kauwgum; er hangt een spiegel waarin ze regelmatig zichzelf bekijkt, wat make-up bijwerkt, haren kamt, aan kleding frunnikt, haar oogwit e.d. en figuur bekijkt, etc. Met haar paperclips peutert ze wat in haar neus.

Deze handelingen keren steeds weer terug.

Ondertussen vinden er enkele gebeurtenissen plaats.

(Louise zit in verveelde houding, met hand onder hoofd, aan haar bureau. Zij zit er al enige tijd, reeds voor aanvang eenakter, zeer verveeld te zijn. Ze neuriet wat.

Collega Janssen houdt een rondleiding en komt hierbij in de bibliotheek.)

JANSSEN: *(klopt op deur)*

LOUISE: Ja!

JANSSEN: *(richt zich tot het publiek als gaf hij hen een rondleiding)* Dames en heren, op deze rondleiding voor u als nieuw personeel van de afdeling statistiek zijn we nu aangeland in de recreatiebibliotheek. Hier kunnen romans geleend worden.

LOUISE: *(onderbreekt)* Ja, en ook poëzie, een enkele essaybundel en een handjevol toneelstukken. Ze staan in kasten, want dat is gemakkelijk.

JANSSEN: *(onderbreekt en wijst op Louise)* Louise Goudsmid beheert deze bibliotheek. Vakliteratuur wordt gevonden in de Vakbibliotheek op de derde etage en daar gaan we nu naar toe. Goedemiddag!

(Janssen verlaat de ruimte)

LOUISE: Zo de dag begint goed. Het is nu precies 2 uur en 57 minuten, 's middags, en de eerste bezoekers van vandaag zijn al geweest. *(diepe zucht)*

(Louise zit in verveelde houding, met hand onder hoofd, achter haar bureau. Snoept wat en verslikt zich hevig en hoest. Haar make-up loopt door. Ze krabbelt aan het puntje van haar neus en op het hoofd)

LOUISE: *(hardop)* Sommige mensen vragen zich af of ik nou het hoofd met mijn vingers krab, of mijn vingers met m'n hoofd.

(Dan begint ze een paperclip te verbuigen in bepaald model, vervolgens bekijkt ze haar creatie grondig en houdt het hiertoe dicht bij haar gezicht zodat ze erg scheel kijkt, tenslotte buigt ze paperclip recht en peutert ermee in haar neus. Ze straaaaaalt verveling uit. Dan staat ze op en loopt naar de spiegel. Ze bekijkt zichzelf grondig, frunnikt wat aan haar kapsel, kleding, veegt wat doorgelopen make-up weg)

LOUISE: *(zucht diep, vervolgens tot haar spiegelbeeld, met drama)* EEN ZUCHT. Een zucht geeft lucht aan een hart vol smart; was jij wat nader en ik wat dicht, dan was deze zucht een stuk lichter.

(blijft verveeld kijken en zucht opnieuw. Gaat weer naar bureau waar ze verder snoept. De telefoon begint te rinkelen. Na 5 keer [meetellen op vingers] neemt ze op)

LOUISE: Goudsmid. (*'oh-nee'-gezicht*) Oh, wilt u me spreken, ja daar kan ik inkomen Maar dat is op het moment nogal moeilijk. Er is een rondleiding voor nieuwe personeelsleden aan de gang en ze komen hier net binnen. (*zwijgend zogenaamd begroeten*) Ik moet de dames en heren de nodige uitleg geven, zodat ook zij het systeem van onze bibliotheek leren kennen Ja belt u later nog eens terug.

(*Louise gaat verder met het zich vervelen. Op het bureau staat een theepot in theemuts. Zij wil een kopje thee inschenken maar weet niet waar ze de kap moet laten, omdat bureau vol ligt met stapels boeken. Dan zet ze de kap maar op haar hoofd en schenkt in. 'Tic' erbij uit heupflacon/parfumfles, waar ze eerst verheerlijkt aan snuffelt. Ze gaat weer achter bureau zitten. Ze drinkt het tijdens verloop der gebeurtenissen op.*)

Ze ijsbeert tussen de kasten. Ze controleert de boeken. Sommigen hangen uiteen. Ze pakt rol plakband uit een der laden om te plakken, bekijkt de rol aandachtig, diep zuchtend legt zij de rol neer op z'n plaats. Ze loopt verder en nu en dan controleert ze of de boeken, op basis van hun catalogusnummers, op de juiste plaats zaten. Soms blijkt dit niet zo.)

LOUISE: Verkeerd geplaatst! (*ze zet het boek op dezelfde plaats terug*) Da's ernstig.....

(*ze gaat zich verder zitten vervelen aan haar bureau*)

LOUISE: (*hardop*) Ik tel tot 10 en dan wordt er geklopt. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10. (*bij 10 klopt zij zelf op het bureau. Ze begint te lachen. Maar terwijl ze lacht wordt er echt geklopt. Ze schrikt en vertrouwt haar oren niet. Vervolgens opnieuw een klop. Louise verstopt zich achter kast; hoofd van Janssen verschijnt, hij kijkt rond en komt binnen. Hij kijkt zoekend rond. Ziet snoep op bureau en zoekt wat uit. Louise kijkt met grote ogen.*)

JANSSEN: Hallo!..., hallo!,.....hallo!

(*Louise komt 'druk werkend' tevoorschijn*)

JANSSEN: Zo de rondleiding zit erop. Nu heb ik even tijd voor mezelf. Ik zoek eigenlijk een boek.

LOUISE: (*tot publiek*) Nee maar, een boek warempel. Hoe bestaat het?

(*tot Janssen*) Weet u soms ook wélk boek?

JANSSEN: Ja, maar ik ben de titel vergeten. Het is er één, geloof ik, met een blauwe kaft.

LOUISE: (*maakt cynisch gebaar van herkenning*) Een blauwe kaft? Dat brengt ons natuurlijk al een heel eind verder. Er stonden zeker ook letters in? Eneh, misschien weet u de naam van de auteur? De signatuur desnoods?

JANSSEN: (*denkt na*) Nee, ik denk het niet.

LOUISE: (*loopt tussen de kasten en haalt een of ander boek met een blauwe kaft tevoorschijn*) Zou het dit kunnen zijn?

JANSSEN: (*bekijkt het boek aandachtig*) Precies weet ik het niet, maar het zou kunnen.

LOUISE: Goed zo. (*zij rukt de registratiekaart uit het boek en vult de datum in*) Naam?

JANSSEN: Janssen, afdeling Statistiek.

LOUISE: (*Louise peutert met achterend pen in oor*) Hier signeren. Paraaf volstaat. (*zoekt tevergeefs pen in borstzakje, Louise biedt haar pen aan. Janssen signeert en*

snuffelt aan achterend pen) (Louise rukt pen uit zijn hand) Tot ziens.

JANSSEN: Eh...

LOUISE: *(kribbig)* Een maand mag je het houden, een hele maand lang.

JANSSEN: Eh, goeiemiddag dan. *(verlaat de ruimte)*

LOUISE: *(mompelend)* Nou, vééél leesgenot. En lees vooral de leestekens en zoek ieder tiende woord op in het woordenboek. Ongemerkt verstrijkt de tijd. Heel goed.

(Ze gaat zich weer zitten vervelen. Gaat in dialoog met de PC.)

LOUISE: Goh, bent u ook zo dòòòl op honden. Wat leuk. Zeg, wat voor hond heeft u? ... Oòòh, een geleidehond. Gefeliciteerd. Zelf heb ik een gebreide hond...

(Even zwijgt ze en denkt verveeld na. Ze gaat zitten schrijven op titelpagina van een boek. Herleest, krast door, scheurt pagina eruit, die tot snippers verscheurd wordt. Vervolgens plaatst ze de prullebak 'hoog' en gaat met prop en prullebak 'basketballen'. Prop valt op grond, Louise op knieën om prop te pakken. Dan wordt er geklopt en vrijwel meteen komt Janssen binnen)

LOUISE: *(voelt zich betrappt, maar vindt het het beste in deze positie te blijven)*

Goeiemiddag. Momentje.... m'n ene lens is d'er uitgevallen.

Ah, hier is ie! *(Zij maakt een stompzinnige beweging maar het linkeroog toe en frunnikt met haar vingers aan het oog. Make-up loopt weer door.)*

Zo. Die zit weer even op haar plaats. Wat een ellende die zachte lenzen, ik had beter harde kunnen kopen.

JANSSEN: Draag jij lenzen?

LOUISE: Ja, maar nog niet zo lang. Een week of twee. Vroeger droeg ik een bril maar die brak altijd doormidden wanneer ik weer een tennisbal op mijn gezicht kreeg, ... bij het tennissen. Maar kan ik u nog ergens mee helpen?

JANSSEN: Ja, dat was ik daarnet helemaal vergeten. Mijn afdeling moet weten hoeveel er vorig jaar zijn geweest.

LOUISE: Wat?

JANSSEN: BUL.

LOUISE: Wàààt?

JANSSEN: Boekuitleningen. Wij korten dat af, Efficiëntie.

LOUISE: Jezus, daar vraagt u me wat. Een paar honderd. Weet ik veel. Wie houdt nou zulke dingen bij?

JANSSEN: *(streng)* Zulke dingen moeten bijgehouden worden! Wat voor nut hebben bibliotheken anders? Wij hebben een statistisch verslag van de uitleningen in deze bibliotheek nodig. Zo gedetailleerd mogelijk. U kunt het afgeven op het secretariaat. Zeg, hoeveel boeken zijn er hier eigenlijk?

LOUISE: Hoeveel boeken? Nogal veel, ja. Zo'n achtduizend denk ik. Ik ben eens begonnen ze te tellen, maar dat is vermoeiend. En toen kwam er ook opeens iemand binnen en raakte ik de tel kwijt. Gelukkig was ik nog maar net begonnen, ik was pas bij 4 of zo.

JANSSEN: *(kijkt bedenkelijk)* Goeiedag

LOUISE: Goeiedag?

JANSSEN: Goeiedag. *(verlaat kordaat de bibliotheek.)*

LOUISE *(kijkt verbaasd en ontdaan. IJsbeert langs de rekken, huppelt een beetje*

op de plaats. Loopt naar spiegel en werkt make-up bij)

Onhandig die lenzen, vooral in combinatie met goedkope make-up. Ik denk dat ik ze maar weer afschaf. *(maakt gebaar alsof ze lenzen verwijdert en 'schiet' ze weg. Ze lacht om haarzelf)*

(De telefoon begint te rinkelen)

LOUISE: *(na 5 keer over laten gaan - meetellen op vingers -)* Goudsmid. ... Zo meneer Janssen, u weer. Wat, heeft u de cijfers vandaag nog nodig? Nou, nu meteen zal moeilijk gaan, er komen hier net op z'n minst tien klanten binnen. Jaaa er wordt heel wat gelezen tegenwoordig. Op z'n minst tien. Wacht, ik tel ze even.

(zij legt de hoorn op het bureau, neemt slok thee en pakt de hoorn weer op)

Het zijn er twaalf, dat wordt dus nog een hele klus. Daarna moet ik nog wat uitgeverijen bellen. Ik hoop dat er dan nog tijd overblijft voor de uitleengegevens. Ja, het werk moet natuurlijk gewoon doorgaan maar ik zal mijn best doen. *(Verbreekt de verbinding; wijst naar de deur)*

Hop hop, alle twaalf naar buiten. Jullie taak zit erop.

(Louise verveelt zich weer nadrukkelijk; vervolgens begint ze met het schrijven van de nota. Leest hardop wat ze schrijft)

LOUISE: Gedurende het kalenderjaar 2... zijn er in de recreatieve bibliotheek 8.634 boekuitleningen geweest

Huh, het zou wel erg raar moeten lopen, wil dit het juiste getal zijn.

Nou, dan komt hier een top tien van meestgelezen schrijvers. Pom, pom, pom, pom...

Eeh, het boekenbestand is zodanig verouderd dat vernieuwing noodzakelijk is.

Uitroepteken, uitroepteken, uitroepteken. Ik stel voor een budget vrij te maken van € 50.000,= voor de aanschaf van nieuwe boeken. Dit lijkt een vrij hoog bedrag, maar deze bibliotheek, nee drukbezochte bibliotheek bewijst iedere dag weer opnieuw haar hoge sociale waarde. *(verder hardop denkend)* Psychisch geknakte mensen gaan hier opgelucht weer naar buiten. Vrolijke mensen vinden hier leesstof om hun opgewektheid te temperen.

(Ze herleest het, is niet tevreden, verfrommelt het en basketballt het in prullenbak. Vervolgens gaat ze druk aan de slag, met de stapels boeken en paperassen op haar bureau. Steeds verandert zij de structuur van de boekenstapels, bijv. door het onderste boek bovenaan te leggen, het bovenste onderaan, en het 6e en 7de in de stapel eens om te wisselen. Dit gaat zo door tot een hele stapel omvalt. Terwijl zij tracht op te ruimem komt Janssen weer binnen)

LOUISE: *(verontschuldigend)* Ik liet een stapel boeken uit m'n handen vallen.

JANSSEN: Zo, en was het een zware stapel?

LOUISE: Zwaar genoeg, er zat onder andere het Verzameld Werk van Willem Elsschot bij en een omnibus van.....

JANSSEN: *(verder niet geïnteresseerd en onderbreekt haar)* Ik kom het boek dat ik eerder geleend heb omruilen, want het was toch niet het goeie. Maar ik heb wat anders bedacht. Ik wil graag dit boek *(hij toont Louise een onleesbaar briefje)* Hebt u dat?

LOUISE: *(onduidelijk / mompelend)* Mmmm, dat hebben we hier. Maar gisteren is het

uitgeleend.

JANSSEN: Wat?

LOUISE: Nee, dat boek is hier niet. We hebben het wel gehad, maar het werd door een lezer zodanig beschadigd dat er een heel hoofdstuk uit ontbrak en een ander hoofdstuk voor driekwart! Weg ermee, is toen na grondig en langdurig overleg besloten.

JANSSEN: Zo, jammer, want ik heb gehoord dat het een goed boek moet zijn.

LOUISE: Inderdaad, het is een heel goed boek. Zelf heb ik het niet gelezen, maar mijn oom wel. Die leest heel wat af, mijn oom. Tja, wat moeten gepensioneerde kolonels anders, hè?

JANSSEN: Er werd mij nog een ander boek aangeraden, van Georges Siméonon (*uitgesproken met klemtoon op tweede lettergreep*).

LOUISE: (*bits*) Heeft het een titel?

JANSSEN: (*opgelucht*) De Schuldelozen

LOUISE: Uitgeleend.

JANSSEN: Wat?

LOUISE: (*traag en nadrukkelijk*) Het is uitgeleend, dat boek. Iemand anders heeft het kortstondig in bezit. En ik heb er hier maar één exemplaar van. Je moet niet denken dat van ieder prul dat ooit per ongeluk een drukkerij is buitengesmokkeld hier meerdere exemplaren te vinden zijn. Zeker niet hier, zeker niet hier.

JANSSEN: Siméonon is toch zeker geen prulschrijver? Ik vind dat...

LOUISE: (*bedreigend tegen Janssen en nadrukkelijk op de juiste manier uitsprekend*) Siméonon was eigenlijk helemaal geen schrijver! Wist je dat? Tuinman op een sleepboot was hij. Z'n hele oeuvre is door z'n neefje geschreven. Of door z'n tienduizend vrouwen, weet ik veel. Oh, het is allemaal zo vermoeiend....zo vermoeiend. De moeheid zit voornamelijk hier. (*Louise drukt met 2 vingertoppen tegen haar hoofd, net boven de wenkbrauwen*). Hier.

JANSSEN: Oh, nou ja, niks aan te doen.

(telefoon begint te rinkelen, tijdens het 5x overgaan verlaat Janssen ontdaan de ruimte).

Het laatste gedeelte krijgt u bij aanschaf van het stuk!